

AKTUAR MOLIYA VA BUXGALTERIYA HISOBI ILMIY JURNALI

Vol. 5 Issue 01 | pp. 353-361 | ISSN: 2181-1865

Available online <https://finance.tsue.uz/index.php/afa>

BYUDJET TASHKILOTLARINI MOLIYALASHTIRISH TIZIMI SAMARADORLIGINI OSHIRISH

Begalov Abdukadir Abdusalomovich

“International School of Finance Technology and Science” Instituti

Annotatsiya: Maqola o'zgaruvchan iqtisodiy vaziyat va ijtimoiy soha ehtiyojlari sharoitida byudjet tashkilotlarini moliyalashtirish tizimining samaradorligini oshirish masalalariga bag'ishlangan. Maqolada davlat va munitsipal institutlarning moliyaviy barqarorligini oshirishga hissa qo'shishi mumkin bo'lgan nazariy va amaliy jihatlari, usullar va yondashuvlar ko'rib chiqilgan. Byudjetni moliyalashtirish tizimidagi mavjud muammolar tahlil etilib va ularni boshqaruvning zamonaviy usullarini joriy etish, shaffoflikni oshirish va nazorat tizimini takomillashtirish orqali hal etish yo'llari taklif etilgan. Tadqiqot natijalari moliya va menejment sohasidagi nazariyotchilar uchun ham, byudjet jarayonini tashkil etish bilan shug'ullanadigan amaliyotchilar uchun ham foydali bo'lishi mumkin.

Annotation: The article is dedicated to the issues of improving the efficiency of the financing system for budget organizations in the context of a changing economic environment and the needs of the social sector. The article examines theoretical and practical aspects, methods, and approaches that can contribute to enhancing the financial stability of state and municipal institutions. It analyzes existing problems in the budget financing system and proposes solutions through the implementation of modern management methods, increasing transparency, and improving the control system. The research results may be useful for both theorists in the field of finance and management and practitioners involved in organizing the budget process.

Kalit so'zlar: byudjet tashkilotlari, moliyalashtirish, samaradorlik, boshqaruv tizimi, shaffoflik, nazorat.

Keywords: budget organizations, financing, efficiency, management system, transparency, control.

Kirish

Byudjet tashkilotlarini moliyalashtirishning zamonaviy tizimi davlat boshqaruvining muhim elementi bo'lib, ijtimoiy va boshqa sohalarda ko'rsatilayotgan xizmatlar sifatiga bevosita ta'sir ko'rsatadi. So'nggi o'n yilliklarda mamlakatimizda ushbu tizimni takomillashtirish bo'yicha qator chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda. Ammo shaffoflikning yetarli emasligi, byudjet mablag'laridan samarasiz foydalanish va boshqaruv bilan bog'liq muammolar dolzarbligicha qolmoqda.

O'zbekiston Respublikasi Davlat byudjeti hisobiga mablag' bilan ta'minlanadigan tarmoqlarda iqtisodiy islohotlarni chuqurlashtirish, byudjet tashkilotlarini mablag' bilan

ta'minlash mexanizmini takomillashtirish, byudjet mablag'laridan samarali va aniq foydalanish maqsadida O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 1999 yil 3 sentyabrdagi "Byudjet tashkilotlarini mablag' bilan ta'minlash tartibini takomillashtirish to'g'risida"gi 414-son Qarori qabul qilingan [1]. Ushbu qaror xarajatlarni ko'rib chiqishda davlat moliyasining barqarorligini ta'minlash va davlat xarajatlarining samaradorligi va sifatini oshirishning asosiy yo'nalishini ko'rsatib beradi. Shuningdek, sarf-xarajatlar samaradorligini har tomonlama baholash asosida tejash imkoniyatlarini aniqlash imkonini beradi.

Shunga ko'ra, byudjet tashkilotlarini moliyalashtirishning amaldagi tizimini tahlil qilish, asosiy muammolarni aniqlash va uning samaradorligini oshirish yo'llarini tatbiq etish dolzarb hisoblanadi. Shu kabi mavjud muammolarni ko'rib chiqish uchun nazariy asoslar va uslubiy yondashuvlarni, mavjud moliyalashtirish amaliyotlarini, shuningdek ularni turli sharoitlarda qo'llash natijalarini ko'rib chiqish kerak.

Tadqiqot metodologiyasi.

Ushbu mavzu yuzasidan tadqiqotni o'tkazish uchun quyidagi usullar qo'llanildi: mavjud moliyalashtirish modellarini tahlil qilish – davlat boshqaruvining turli darajalarida byudjet tashkilotlarini moliyalashtirishni tashkil etishning nazariy va amaliy yondashuvlarini o'rganildi; qiyosiy tahlil asosida ilg'or model va usullarni aniqlash maqsadida xalqaro tajribani, shuningdek, byudjetni moliyalashtirish sohasidagi mahalliy amaliyotni tahlil qilindi; statistik tahlil yordamida byudjet tashkilotlarining xarajatlari va daromadlari to'g'risidagi ma'lumotlardan foydalanib, mablag'larni sarflash tendentsiyalari va og'ishlarini aniqlash uchun hisobotlarni tahlil qilindi.

Tadqiqot metodologiyasi muammoni har tomonlama o'rganishga qaratilgan bo'lib, bu tizimni takomillashtirish bo'yicha aniq tavsiyalar berish imkonini beradi.

Adabiyotlar tahlili.

Byudjet tashkilotlarini moliyalashtirish sohasidagi tadqiqotlar byudjet mablag'larini taqsimlashning nazariy asoslaridan tortib, byudjet tartib-qoidalarining samaradorligini tahlil qilishgacha bo'lgan ko'plab jihatlarni qamrab oladi.

O'z navbatida, byudjet siyosatidagi fundamental o'zgarishlarning yuzaga kelishi byudjet xarajatlarini rejalashtirish uslublarini ham takomillashtirishga bo'lgan zaruratni keltirib chiqaradi. Byudjet siyosatining nomarkazlashuvi – bu mahalliy hokimiyat organlari vakolatlariga ko'plab moliyaviy qarorlar qabul qilishni taqdim etishni anglatadi. Jumladan, M.Xaydarov byudjet moliyaviy mustaqilligiga e'tibor qaratadi. Nomarkazlashtirish natijasida jamiyat xizmatlarini shunday tashkil va taqdim etilishi nazarda tutiladiki, ular mahalliy aholi ehtiyojlarini to'laqonli qoniqtirishni ta'minlashlari kerak [2], deb ta'kidlaydi.

Dotsent A.Yuldashev [3] va boshqalar davlat xarajatlari, birinchi navbatda, iqtisodiyotdagi zarur tarkibiy o'zgarishlarni amalga oshirish, ishlab chiqarishning o'sishini, ijtimoiy xarajatlarning manzilli bo'lishini ta'minlash muhim ahamiyatga ega bo'lib, hozirda moliyaviy siyosatning muhim elementlaridan biri ekanligini ta'kidlab o'tadi

Akademik S.Gulyamov, professorlar N.Jumaev, D.Raxmonov va dotsent M.Tashxodjaevlarning jamoaviy monografiyasida byudjetdan moliyalashtirishning uchta usuliga to'xtalib o'tadi [4]. Jumladan:

1. Byudjet-sug'urta modeli. Ushbu model doirasida byudjet mablag'lari, ish beruvchilar, ishchilarning maqsadli to'lovlarini amalga oshirish orqali moliyalashtiriladi. Mazkur model keng tarqalgan bo'lib, u Germaniya, Frantsiya, Italiya va Shvetsiya mamlakatlarida amal qiladi.

2. Byudjet modeli. Asosan byudjet mablag'lari hisobiga moliyalashtiriladi. Ushbu model Buyuk Britaniya va shu kabi mamlakatlarda foydalaniladi.

3. Korxonalar modeli. Bunda sog'liqni saqlash muassasalari aholiga tibbiy xizmatlar ixtiyoriy sug'urta fondi mablag'lari yoki to'g'ridan-to'g'ri to'lovlar hisobidan o'tkazib beradi. Mazkur model asosan AQShda keng tarqalgan.

Shuningdek, ilmiy adabiyotlarda byudjet tashkilotlarini moliyalashtirish sohasidagi bir nechta asosiy yo'nalishlar ta'kidlangan:

1. Moliyalashtirishning nazariy modellari – Y.S.Dolganova va N.Y.Isakova [5] kabi mualliflarning asarlari byudjet jarayonining turli modellarini tahlil qilish va ularni takomillashtirish bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqishga bag'ishlangan.

2. Byudjetdan foydalanish samaradorligini oshirish usullari - masalan, V.G.Knyazeva va V.A.Slepova [6] larning ishlarida byudjet xarajatlarini optimallashtirish usullari, jumladan, mablag'lardan foydalanishni rejalashtirish, prognozlash va nazorat qilish ko'rib chiqiladi.

3. Xalqaro tajriba – iqtisodiyoti rivojlangan mamlakatlarda (masalan, AQSh, Germaniya, Buyuk Britaniyada) byudjetni moliyalashtirish amaliyotining qiyosiy tahlili rus modellarini takomillashtirishning mumkin bo'lgan yondashuvlari haqida foydali ma'lumotlarni beradi.

2. Zamonaviy muammolar va qarashlar - Yu. A. Glushchenkoning [7] kabi olimlar tadqiqotlarida moliyalashtirish tizimining samaradorligini pasaytirishi mumkin bo'lgan shaffoflik va korrupsiya xavfi haqida muhokama qilinadi.

Tahlil va natijalar

Olib borilgan tadqiqotlar natijasida byudjet tashkilotlarini moliyalashtirish tizimi haqiqatan ham uning samaradorligiga sezilarli ta'sir ko'rsatadigan qator muammolarga duch kelayotganini tahlillarda ko'rdik. Ushbu muammolar asosan quyidagilar:

1. *Axborotning shaffofligi va mavjudligining pastligi.* Budjet mablag'larini taqsimlash va ulardan foydalanishda yetarlicha shaffoflik yo'qligi eng muhim muammolardan biridir. Byudjet tashkilotlari odatda markazlashtirilgan byudjet orqali moliyalashtiriladi va har bir darajada, viloyatdan shahargacha, shahardan tumangacha, mablag'larning taqsimlanishi va sarflanishi haqidagi ma'lumotlarni oshkor qilishda qiyinchiliklar bo'lishi mumkin.

Ushbu muammoning sabablari asosan hisobot berishda qiyinchilikda namoyon bo'ladi. Sababi ba'zi hollarda hisobot ortiqcha bo'lishi yoki tashqi kuzatuvchiga tushunarsiz bo'lishi mumkin. Shuningdek, davlat va nazorat organlarining mablag'lardan foydalanish to'g'risidagi real vaqt rejimida axborotdan foydalanish mexanizmining yo'qligi monitoringni murakkablashtiradi. Agar yuqoridagi muammolar o'z vaqtida bartaraf etilmasa mablag'lardan noto'g'ri foydalanish imkoniyatlarini yaratadi, fuqarolar va jamoatchilik ishonchini pasaytiradi hamda korrupsiya uchun sharoit yaratadi, chunki resurslar jamiyat manfaatlaridan ko'ra shaxsiy manfaatlar uchun qayta taqsimlanishi mumkin.

2. Mablag'larni qayta taqsimlashda moslashuvchanlikning yo'qligi. Aytishimiz mumkin, byudjet tashkilotlarini moliyalashtirish ko'pincha qat'iy ramkalar bilan cheklanadi, bu esa turli bo'limlar va hududlar o'rtasida mablag'larni tezda qayta taqsimlashni qiyinlashtiradi. Bunga asosan, byudjet mablag'lari ko'pincha qat'iy shartlar asosida taqsimlanib, ularni qayta taqsimlash yoki moddalar o'rtasida qayta taqsimlash hukumatning yuqori darajalari bilan kelishuvsiz mumkin emas sabab bo'ladi. Ba'zi hollarda real ehtiyojlar o'zgargan taqdirda rejalashtirilgan xarajatlarni tezda tuzatish mumkin emas.

Shu kabi muammolar natijasida, tashkilotlarning o'zgaruvchan ehtiyojlariga javob berish qobiliyati sezilarli darajada kamayadi. Agar mablag'larni tezda qayta taqsimlash imkoni bo'lmasa va resurslarga bo'lgan talab birdaniga oshsa (masalan, yangi davlat dasturlarini amalga oshirish yoki kutilmagan xarajatlar tufayli) tashkilotning moliyaviy barqarorligi yomonlashishi mumkin. Shuningdek, samarasiz xarajatlar xavfi: masalan, byudjetning bir qismini qayta taqsimlashning iloji bo'lmasa, yil oxirida foydalanilmagan mablag'lar mavjud bo'lib, boshqa sohalarda taqchillik yuzaga kelishi mumkin.

3. Mablag'larni nomutanosib taqsimlanishi. Byudjet tashkilotlarini moliyalashtirish ba'zan real ehtiyojlar va rivojlanish ustuvorliklariga mos kelmaydi. Mablag'lar unchalik muhim bo'lmagan, ammo qisqa muddatli maqsadlarga yo'naltirilishi mumkin, uzoq muddatli loyihalar esa yetarli darajada moliyalashtirilmaydi.

Ta'kidlash kerakki, keng qamrovli uzoq muddatli strategik rejalashtirishning yo'qligi, mablag'larni taqsimlashda iqtisodiy emas, balki siyosiy motivlarga ustunlik berilishi hamda byudjet tuzish ko'pincha kelajakdagi ehtiyojlarni rejalashtirishdan ko'ra hozirgi vaziyatga qaratilishi mablag'larni manzilli ishlatilishiga to'sqinlik qilishi mumkin. Oqibatda esa, birinchidan muhim uzoq muddatli loyihalar yetarli darajada moliyalashtirilmaganligicha qolishi mumkin, bu esa davlat xizmatlari sifatining pasayishiga yoki yuzaga kelishi mumkin bo'lgan muammolarga yetarlicha tayyorlanmagan tashkilotlarga olib keladi. Ikkinchidan, istiqbolli loyihalarni amalga oshirmaslik yoki mablag' yetishmasligi sababli muddatlarni o'tkazib yuborishga sabab bo'ladi. Uchinchidan, kamroq ustuvor yo'nalishlarga ortiqcha sarf-xarajatlar, bu esa byudjetdan samarasiz foydalanishga olib keladi.

4. Kasbiy mahorat va malakali kadrlarning etishmasligi. Byudjetni samarali boshqarish va moliyaviy muammolarni hal qilish uchun mablag'larni boshqarishning barcha nozik tomonlarini tushunadigan, shuningdek cheklangan byudjet sharoitida xarajatlarni prognozlash va rejalashtirishga qodir bo'lgan malakali mutaxassislar bo'lishi kerak. Lekin ayrim byudjet tashkilotlarida moliyaviy menejment sohasida zarur malakaga ega bo'lgan kadrlar yetishmaydi. Me'yoriy-huquqiy hujjatlar va byudjet standartlarini jadal yangilash xodimlarning malakasini doimiy ravishda oshirishni talab qiladi, bu har doim ham to'liq amalga oshirilmaydi.

Mutaxassislarning past malakasi ehtiyojlarni hisoblashda xatoliklarga, samarasiz rejalashtirishga va ortiqcha xarajatlarga olib keladi. Ta'kidlash kerakki, qaror qabul qilish jarayonidagi kechikishlar, bo'limlar va loyihalar o'rtasida moliyani noto'g'ri taqsimlash natijasida o'zgaruvchan sharoitlarga tez javob bera olmaslik, bu esa tashkilotning umumiy samaradorligini pasaytiradi.

5. Korruptsiya xavfi. Byudjetni moliyalashtirish tizimi korruptsiya uchun imkoniyatlar yaratishi mumkin. Nazoratning yo'qligi, shuningdek, alohida byudjet tashkilotlarining davlat organlariga yuqori darajada qaramligi mablag'larning boshqa maqsadlarga sarflanishiga olib kelishi mumkin. Mablag'larning sarflanishi ustidan nazorat tizimi zaiflashganda byudjet jarayonlarining shaffofligi bilan bog'liq muammolar kelib chiqishni boshlaydi. Byudjetni tegishli nazoratsiz juda ko'p alohida bandlarga bo'lish mablag'larni ruxsatsiz qayta taqsimlash uchun "bo'shliqlar"ni ochishi mumkin. Bu esa, byudjet jarayonidagi korruptsiya byudjet tashkilotlari faoliyatini rivojlantirish va takomillashtirishga yo'naltirilishi mumkin bo'lgan katta miqdordagi mablag'larning yo'qolishiga olib keladi.

6. Tashqi va ichki iqtisodiy vaziyatning beqarorligi. Tashqi va ichki iqtisodiy vaziyatlar byudjet daromadlariga sezilarli ta'sir ko'rsatishi mumkin. Iqtisodiy o'zgarishlar sharoitida soliq tushumlarining kamayishi yoki xom ashyo narxlarining pasayishi moliyalashtirishning qisqarishiga olib kelishi mumkin, bu esa o'z navbatida byudjet tashkilotlarining to'g'ri ishlashini qiyinlashtiradi.

7. Byudjetni rejalashtirish tizimi. Byudjet jarayoni ba'zi hollarda o'zgaruvchan ehtiyojlarga javob berishda moslashuvchanlikni ta'minlamaydi va har doim ham eng muhtoj bo'lgan tarmoqlarni yetarli darajada moliyalash bilan ta'minlay olmaydi. Bu byudjetni rejalashtirishning o'ziga xos xususiyatlari bilan bog'liq bo'lib, ba'zi hollarda "qattiq" hisob-kitoblarga asoslanadi. Ba'zi hollarda, mablag'larni taqsimlashning samarasiz tizimi byudjet ehtiyojlariga ta'sir qiluvchi tashqi omillarning o'zgarishiga yetarlicha e'tibor bermaslikka sabab bo'ladi. Buning natijasida joriy byudjet doirasida mablag'larni qayta taqsimlash bilan bog'liq muammolar hamda muhim ehtiyojlarni moliyalashtirishda kechikishlarga olib kelishi mumkin. Shuningdek, muhim, lekin oldindan aytib bo'lmaydigan xarajatlar uchun mablag'larning yetishmasligi xavfi ham yuzaga kelishi mumkin.

Tahlillarimiz natijasida ko'rishimiz mumkinki, bu muammolarning barchasi byudjet tashkilotlarini moliyalashtirish tizimi xarajatlarning moslashuvchanligi, shaffofligi va samaradorligini oshirishga qaratilgan kompleks o'zgarishlarni talab qilishini ko'rsatmoqda.

Olib borilgan tadqiqotlarimiz natijasida byudjet xarajatlarini samarali boshqarishda yo'riqnoma sifatida alohida konsepsiya ishlab chiqishni maqsadga muvofiq deb topdik. Taklifimizga muvofiq konsepsiyada byudjet xarajatlari tahlilini shakllantirishdan tashqari, davlat moliyasini boshqarishni rivojlantirishning quyidagi yo'nalishlari belgilab berish maqsadga muvofiq:

- byudjet tizimi byudjetlarining uzoq muddatli muvozanatini va barqarorligini ta'minlash;
- davlat dasturlari tizimini takomillashtirish va loyihalarni boshqarish tamoyillarini joriy etish;
- soliq xarajatlarini boshqarish tizimini shakllantirish;
- byudjetdan ajratmalarni rejalashtirish qoidalari va byudjet ijrosi texnologiyalarini takomillashtirish;
- davlat (shahar) ehtiyojlarini qondirish uchun tovarlar, ishlar, xizmatlar xarid qilish tizimini takomillashtirish;

- ijtimoiy sohada davlat xizmatlari ko'rsatish samaradorligi va sifatini oshirish (birinchi navbatda, ushbu sohaga nodavlat notijorat tashkilotlarini jalb qilish orqali);
- byudjet xarajatlarining hisobdorligini (nazorat qilinishini) ta'minlash;
- byudjetlararo munosabatlarni rivojlantirish;
- davlat boshqaruvi shakllari va usullarini, shuningdek, federal mulkni boshqarish mexanizmlarini takomillashtirish.

Byudjet tashkilotlarining moliyalashtirish funksiyalari ularning samarali faoliyatini ta'minlashda muhim o'rin tutadi. Moliyalashtirish tizimi davlat va munitsipal muassasalarda byudjet mablag'laridan foydalanishning barqarorligi va samaradorligini ta'minlaydigan bir qancha asosiy funktsiyalarni bajaradi. Quyidagi 1-rasmda byudjet tashkilotlarini moliyalashtirish funktsiyalari keltirilgan.

1-rasm. Byudjet tashkilotlarini moliyalashtirish funksiyalari¹

¹ Muallif ishlanmasi

Bu funksiyalar bir-biri bilan o'zaro aloqada bo'lib, byudjet tashkilotlarini samarali moliyalashtirish va boshqarish uchun asos yaratadi. Ularning har biri moliyaviy oqimlarning barqarorligini ta'minlash, davlat va kommunal xizmatlar sifatini oshirishga qaratilgan.

Xulosa

O'rganish natijalari shuni ko'rsatadiki, byudjet tashkilotlarini moliyalashtirish tizimining samaradorligini oshirish uchun bir qator asosiy chora-tadbirlarni amalga oshirish zarur:

1. Byudjet jarayonini optimallashtirish - ehtiyojlarning o'zgarishiga tezkor javob berish imkonini beradigan tashkilotlar ichida mablag'larni qayta taqsimlashning yanada moslashuvchan tizimini yaratish;

2. Shaffoflikni oshirish – mablag'larning sarflanishi monitoringi bo'yicha elektron platformalarni joriy etish, shuningdek, jamoatchilik va nazorat qiluvchi organlarga real vaqt rejimida byudjet mablag'laridan foydalanishni kuzatish imkonini beruvchi ochiq ma'lumotlarni ishlab chiqish;

3. Nazorat va audit tizimini rivojlantirish – ichki va tashqi auditorlarning rolini kuchaytirish, bu mablag'lardan noto'g'ri foydalanishni dastlabki bosqichlarda aniqlash va bartaraf etish imkonini beradi;

4. Kadrlar tayyorlash – qabul qilingan qarorlar sifatini oshirish va moliyaviy oqimlarni boshqarish uchun byudjet bilan ishlaydigan mutaxassislar uchun malaka oshirish dasturlarini yaratish;

5. Zamonaviy rejalashtirish va prognozlash usullarini joriy etish – ijtimoiy sohadagi katta ma'lumotlar va tendentsiyalarni tahlil qilish asosida byudjet tashkilotlarining ehtiyojlarini prognozlashning aniqroq modellaridan foydalanish.

Byudjet tashkilotlarini moliyalashtirish tizimining samaradorligini oshirish davlat boshqaruvi barqarorligini ta'minlashning asosiy vazifasi hisoblanadi. Bu jarayonni optimallashtirish, oshkoralikni oshirish, inson resurslarini yaxshilash va kuchli nazoratni o'z ichiga olgan kompleks yondashuvni talab qiladi. Faqatgina ushbu chora-tadbirlarni amalga oshirish orqali davlat xizmatlari sifatini sezilarli darajada yaxshilash, shuningdek, fuqarolarning byudjetni moliyalashtirish tizimiga ishonchini oshirish mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yhati

1. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 3 сентябрдаги “Бюджет ташкилотларини маблағ билан таъминлаш тартибини такомиллаштириш тўғрисида”ги 414-сон Қарори

2. Хайдаров М.Т. Маҳаллий бюджетлар мустақиллигини ошириш масалалари//Иқтисод ва молия. –Т., 2017. - №6. – Б.21-30.

3. Юлдашев А., Зайлиев А., Юлдашев А. Молиявий сиёсат ва унинг асосий йўналишлари//Бизнес-Эксперт журнали. – Т., 2017. - №7. – Б. 11-12.

4. Гулямов С.С., Жумаев Н.Х., Рахмонов Д.А., Ташходжаев М.М. Ижтимоий соҳада инвестицияларнинг самарадорлиги. Монография. –Т.: IQTISODIYOT, 2019. – 342 б.

5. Финансы : учебник / Ю. С. Долганова, Н.Ю. Исакова, Н.А. Истомина [и др.] ; под общ. ред. канд. экон. наук, доц. Н.Ю. Исаковой ; Мин-во обр. и науки РФ. — Екатеринбург : Издво Урал. унта, 2019. — 336 с. ISBN 978-5-7996-2748-5
6. Финансы: Учебник. 3-е издание, переработанное и дополненное / Под ред. проф. В.Г. Князева, проф. В.А. Слепова. — М.: "Магистр", "ИНФРА-М", 2012.
7. Глущенко Ю. А. Бюджетний механізм в управлінні соціально-економічним розвитком територій / Ю. А. Глущенко // Ефективність бюджетного управління: зб. наук. праць. — Львів. — 2014. — Вип. 41. — С.211-219 21.

Copyright: © 2025 by the authors. This work is licensed under a Creative Commons Attribution-4.0 International License (CC - BY 4.0)

